

KELING QAROVSIZ HAYVONLARGA HAYOT BERAYLIK

A'zamova Moxlaroy Bobir qizi

Samarqand Davlat Veterinariya Meditsinasi,
Chorvachilik Va Biotexnologiyalar Universiteti Talabasi

Raxmataliyev Zufarbek Zafarjon o'g'li

Samarqand Davlat Veterinariya Meditsinasi,
Chorvachilik Va Biotexnologiyalar Universiteti Talabasi

E-mail: moxlaroyazamova@gmail.com rahmataliyevzufarbek@gmail.com

ANNOTATSIYA

Ba'zi insonlar uchun eng yaqin do'sti va ba'zilar uchun esa e'tiborsiz nazar bilan past darajada qaraladigan, hayotimiz davomida har joyda ko'cha kuyda har xil vaziyatda uchratadigan hayvonlar aslida biz uchun chin ma'noda do'st bo'la olishliklari, bizdan mehr va shafqat kutishlarini har qanday inson ham anglay olmaydi. Shunday ekan insonlarning hayvonlarga bo'lgan fikr-mulohazasini, ularga qaratilgan dunyoqarashlarini o'zgartirishimiz uchun targ'ibotlar olib borishimiz kerak. Zero hayvonot olamiz bizlarning e'tiborimizga va g'amxorligimizga muhtojdir

Kalit so'zlar: konteyner, populyasiya, modernizatsiya, boshpana, avtohalokat

LET'S GIVE LIFE TO STRAY ANIMALS

ABSTRACT

For some people they are the best friend and for others they are neglected, the animals that we meet everywhere in the streets are actually our friends in the true sense of the word. Any person cannot understand the tests of love and compassion they

receive from us. Therefore, we need to carry out propaganda in order to determine people's opinions and self-dependent worldviews towards animals. Because animals need our attention and care

Key words: container, population, modernization, shelter, accident

Bu muammo bizning shahrimizda ham juda keng tarqalgan muammolardan biri deb atasak adashmagan bo'lamiz. Va biz buni deyarli har kuni, masalan, uyga qaytayotganimizda, avtomobil yo'llarida, turli xil it va mushuklarni uchratamiz. Uysiz hayvonlar (asosan itlar va mushuklar) ko'pincha shahar va qishloqlarning chekka hududlarida uylarning hovlilarida, axlat konteynerlari yonida (oziq-ovqat izlashda), do'konlarning ayvonlarida, ular ko'pincha yashaydigan avtomobil garajlari yaqinida uchratamiz. Bu vaziyatda hamma odamlar uchun, ayniqsa, mening fikrimcha, ko'chada ko'p vaqtini tengdoshlari bilan o'tkazishni yaxshi ko'radigan bolalar uchun xavf tug'diradi. Ko'pchilik boshpana egalari hukumat moddiy yordam ko'rsatishi, boshpanalar yaratish va sterilizatsiya dasturlarini joriy etishi kerak deb hisoblayman. Biz hozirgacha faqat modernizatsiya yo'lida ekanligimizni ko'rmoqdamiz. Ular uchun vaksinatsiyalar joriy qilinib turli xildagi yuqumli kasalliklar oldi olinishi kerak

Albatta, bu boshpanalar ular hayoti xavfsizlashtirish va turlarning saqlanib qolishiga yo'l ochib beradi. Iloji bo'lsa, albatta, ularni borib ko'rishga, oziq-ovqat yig'ishda va boshpanalarini tozalashda yordam beradigan ko'ngillilarni yog'ish katta ahamiyatga ega. Axir, moddiy yordam ma'naviy jihatdan muhim emas. Asosiysi, bu muammoga befarq bo'lmagan odamlarni topishdir. Birgalikda biz hech bo'lmaganda ularning yashash sharoitlarini yaxshilashimiz, mehr va g'amxo'rlik bilan bo'lishishimiz mumkin. Bu albatta biz uchun samimiy va haqiqiy do'st bo'ladigan hamrohlarimiz uchun deb atashimiz mumkin.

Biz bu muammoni hal qilishimiz uchun oson va innovativ loyihalar amalga oshirilib kerak. Masalan, rivojlangan mamlakatlarda uy hayvonlarining ko'chada yashashi qarovsiz qolishi mumkin emas, chunki bu hayvonlarning azoblanishi va o'limiga olib keladi va ularga nisbatan shafqatsizlik hisoblanadi. Bu aqli raso insonlar

uchun tushunarli aksioma. Rossiyada it va mushuklarning asli yovvoyi populyatsiyalari yo‘q, faqat uy itlari va mushuklari egalari yoki ularning avlodlari tomonidan tashlab ketilgan. Har bir jonivor uchun pasportlar joriy qilingan va o‘z vaqtida emlamalar qildiradilar. Bizning yurtimiz hududida ko‘proq shahar qatlamlari aholisi o‘rtasida bu tizim endi tarqalmoqda. Chekka hududlarda esa bu ko‘rsatkich pastroq. Bundan tashqari juda ko‘p uchratadigan va biz uchun tobora odatiy holdek bo‘lib borayotgan holatlardan birini aytishimiz va bu holatga o‘zingiz ham bir marta bo‘lsa ham guvohi bo‘lganligingiz mumkin.

Ko‘p sonli haydovchilar mushuk yoki itni urib yuborib, shunchaki ketishadi va hech narsa bo‘lmagandek o‘zlarini tutishadi va yo‘llarida davom etadilar. Hayvon yo‘lda qolib ketadi va azob chekadi, jarohatlanadi, unga hech qachon kelmaydigan yordamni kutadi atrofga yordam nigohi ila vafot etishlari mumkin. Va keyin savol tug‘iladi: “Bu holda kimni hayvon deb atash mumkin: butun umri davomida azob chekayotgan adashgan itmi yoki tirik va bir paytlar suyuqli mavjudotni azobga soladigan odammi?” Bu albatta ko‘pchilik uchun yoqimsiz bo‘lishi mumkin va bu insonlar uchun tabiiy holdek. Vaholanki ana shunday vaziyatda inson bo‘lsa nima qilgan bo‘lardilar. So‘nggi vaqtda bunday vaziyatlar ko‘p sodir bo‘lmoqda.

Ko‘chalarda o‘layotgan, uysiz hayvonlar butun mamlakat bo‘ylab sodir bo‘layotgan achinarli voqealarning bor qismi bo‘lganligi haqida tasavvurga ega bo‘lish hissini insonlarda uyg‘otish katta oldimizda turgan vazifalardan biri hisoblanadi. Kelajakda odamlarning bundanda og‘ir bo‘lgan shunday vaziyatlar bo‘lmasligiga kafolat qayerda? Biz bu muammoni hal qilishimiz kerak VA albatta yechim topishimiz zarur.

Btun insoniyatning maqsadi qarovsiz hayvonlarni qutqarish, mamlakatda hayvonlarni saqlab qolish va buning uchun, birinchi navbatda oson yechim izlab sababini tushunish kerak.

Qarovsiz hayvonlar bizning shaharlarimizdagi eng himoyasiz hayvonlardir. Ular har qanday hayvonning hayotining mazmunini tashkil etuvchi eng muhim narsadan – iliqlikdan, insoniy sevgidan va g‘amxo‘rlikdan mahrum. Ular odamlarga to‘la ko‘chalarda intiqlik bilan kezishadi, lekin hech qayerda o‘z xo‘jayinini topa

olmaydilar. Ular umid bilan o‘tayotganlarning ko‘zlariga qarashadi va uzoq vaqt davomida odamga o‘z fikrini o‘zgartirish va mumkin bo‘lgan uy hayvoniga e‘tibor berish uchun vaqt berish uchun ergashadilar. Albatta, ko‘pchilik boshqa hayvonni olishi mumkin emas, boshqa uy hayvonlari va divanda yoki kresloda issiq joy allaqachon olingan, ammo hech bo‘lmaganda har birimiz adashgan hayvonga bir daqiqalik baxtni berishimiz mumkin. Buning uchun ularni erkab, bulochka yoki sosiska bilan muomala qilishimiz, ular uchun qulay va shinam boshpanalar olib borishimiz mumkin. Va bu ko‘p insonlar qo‘lidan keladigan va ko‘p vaqt talab qilmaydiganish deb hisoblayman

Kimdir ularga ovqat berishi mumkin, kimdir kelib, odamlarga ishonadigan va ulardan hech bo‘lmaganda yordam kutadigan hayvonlar bilan ko‘ngillilik asosida ishlashi mumkin. Siz yerto‘laning panjaralari orqali dunyoga qaraganmisiz va mushuklar qanday his qilishlarini bilasizmi? Qanday iztirob ularning yuraklarini siqib

chiqaradi va ular qanchalik yomon his qiladilar, hatto shamollatgich yaqinidagi plastinkada ovqat bo‘lsa ham. Shunday ekan, keling, birga bo‘laylik va hech bo‘lmaganda bu dunyoni yaxshiroq joyga aylantirishga yordam beraylik, hech bo‘lmaganda kimgadir bir tomchi yaxshilik bering, bizda juda ko‘p. Ishonamanki. Bu har bir o‘zini inson deb bilgan mavjudot uddalay oladigan va mehr bera oladigan ishdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI: (REFERENCES)

1. <https://ie.kazgau.ru>